

Avārijas situācijā

Ļoti daudz cilvēku uzskata, ka lidmašīnai ciešot nopietnā negadījumā pasažieris noteikti iet bojā. Tomēr šis uzskats ir maldīgs. Statistika rāda, ka vairāk kā 70% gaisa kuģu nelaimes gadījumi ir izdzīvojami. Savukārt aptuveni 70% pasažieru izdzīvojamos negadījumos iet bojā pēc tam, kad lidmašīna ir pārtraukusi kustību. Kā par iemeslu šim faktam var minēt novēlotu un neefektīvu evakuāciju no gaisa kuģa, kur viens no iemesliem ir pasažieru nenopietnā attieksme pret drošības pasākumiem lidmašīnā.

Avārijas situācijā vislabākā sagatavošanās ir noskaidrot tuvāko avārijas izeju, būt gatavam sekot lidmašīnas apkalpes instrukcijām un norādēm. Avārijas evakuācijas laikā atstājiet visas sev piederošās mantas lidmašīnā, lai netraucēti varētu lidmašīnu pamest!

Avārijas pozīcija

Gaisa kuģa apkalpes komandas angļu valodā kā „brace”, „head down, stay down” un „bend over, head down” tiek dotas, lai pasažieriem norādītu par avārijas pozīcijas ieņemšanas nepieciešamību pirms avārijas nosēšanās. Šī pozīcija ir norādīta uz drošības kartes, kas visbiežāk atrodas Jums priekšā esošā krēsla kabatiņā. Pozīcija ir domāta, lai pasažieri, lidmašīnai veicot avārijas nosēšanos, izvairītos no iespējamajām traumām. Avārijas pozīcijas savstarpēji var atšķirties dēļ jūsu sēdvietas novietojuma un aviokompānijas procedūrām.

Lietas, ko iegaumēt, ieņemot avārijas pozīciju:

- sēdiet pēc iespējas ciešāk pie krēsla atzveltnes;
- nostipriniet savu drošības jostu.

Ja priekšā esošā krēsla atzveltne vai siena nav Jums aizsniedzama, tad (pozīcija Nr.1):

- ar ķermeņa augšdaļu noliecieties, cik tālu vien iespējams - ar krūtīm pēc iespējas tuvāk augšstilbiem un ceļgaliem;
- galvu nolieciet uz leju;
- ar rokām apķeriet kājas;
- kājas ielieciet nedaudz vairāk par 90°;
- pēdas stabili novietojiet uz grīdas (bez augstpapēžu kurpēm).

Ja Jums priekšā esošā krēsla atzveltne vai siena ir aizsniedzama, tad (pozīcija Nr.2):

- ķermeņa augšdaļu nolieciet, cik tālu vien variet;
- sakrustojiet rokas un nolieciet uz priekšā esošā krēsla atzveltnes;
- uzlieciet pieri uz tām;
- kājas ielieciet nedaudz vairāk par 90°;
- pēdas stabili novietojiet uz grīdas (bez augstpapēžu kurpēm).

Nepareizs priekšstats ir radies par to, ka, noliecoties uz priekšu un atbalstot galvu pret stacionāru priekšmetu, var gūt lielākas traumas nekā sēžot taisni. Iespējams, ka šis uzskats ir aizgūts no automobiļu vadītāju drošības instrukcijām. Vertikāla ķermeņa atrašanās krēslā ar piespiestu muguru pie tā atzveltnes, kas tiek rekomendēts automobiļos, ir nepiemērota pozīcija lidmašīnās, tā kā to pasažieru sēdvietas nav aprīkotas ar plecu siksnām un drošības spilveniem.

Šajā pat laikā, noliecoties uz priekšu, krēslu atzveltnes Jūs pasargās no rokas bagāžas plauktiem, kas avārijas situācijā pie lieliem lidmašīnas triecieniem var iebrukt un Jūs traumēt.

Atcerieties, ka avārijas nosēšanās brīdī var būt vairāki lidmašīnas triecieni, tādēļ palieciēt avārijas pozīcijā līdz brīdim, kad lidmašīna ir pilnībā apstājusies. Brīdī, kad lidmašīna apstājas, salona apkalpe pasažieriem dod komandas, lai uzsāktu evakuāciju.

Aviokompāniju norādītās avārijas pozīcijas var būt atšķirīgas. Tādēļ pievērsiet lielu uzmanību drošības instruktāžai. Iepazīstieties ar pasažieru drošības karti. Iegaumējiet sev piemērotu avārijas pozīciju atkarībā no Jūsu sēdvietas atrašanās vietas. Neskaidrību gadījumā vērsieties ar jautājumiem pie salona apkalpes.

Lietas, kas jāzina, ceļojot ar gaisa kuģi

Ir ļoti svarīgi zināt, kā izmantot avārijas un glābšanas aprīkojumu un ko darīt, ja notiek negadījums. Ja par kaut ko neesiet pārliecināti, jautāiet salona apkalpei.

Dekompresija (gaisa spiediena samazināšanās lidmašīnas salonā)

Lidmašīnas salonā, samazinoties gaisa spiedienam, automātiski izkrīt skābekļa maskas no virs Jūsu galvas esošā paneļa. Šādā gadījumā ļoti svarīgi ir veikt sekojošas darbības:

- paraujiet masku, lai aktivizētu skābekļa plūsmu, līdz nostiepjās skābekļa padeves caurule;
- uzlieciet skābekļa masku uz deguna un mutes un mierīgi elpojiet;
- nostipriniet fiksējošo maskas gumiju pēc vajadzības;
- kad savu masku esiet uzlikuši, palīdziet bērniem un blakussēdētājiem;
- pārliecinieties, ka drošības josta ir aizsprādzēta
- gaidiet tālākās norādes no gaisa kuģa apkalpes.

Uguns un dūmi

Lidojumā

- Aizklājiet muti un degunu ar samitrinātu drēbes gabalu vai papīra dvieli.
- Noliecieties tuvāk lidmašīnas grīdai, lai neieelpotu apkārt esošos indīgos dūmus un gāzes.
- Sekojiet lidmašīnas apkalpes norādēm.

Uz zemes

- Zinot sēdvietu skaitu līdz tuvākai avārijas izejai, sameklējiet to un atstājiet lidmašīnu.
- Vadieties pēc avārijas apgaismojuma uz grīdas un salona apkalpes komandām, lai atrastu tuvāko izeju.
- Atstājot lidmašīnu, dodieties vismaz 100 m attālumā no tās.
- Ja iespējams, tad palīdziet pārējiem.
- Nekad neatgriezieties degošā lidmašīnā.

Piespiedus nosēšanās uz ūdens jeb „ditching”

Peldierīces

- Iegūstiet, kur tās atrodas un kā izmantot.
- Glābšanas vestes, plosti un evakuācijas slīdtrapi ir izmantojami kā peldierīces.
- Atcerieties, ka glābšanas vesti drīkst piepūst tikai atstājot lidmašīnu.

Evakuēšanās no lidmašīnas

- Sekojiet lidmašīnas apkalpes norādījumiem.
- Saglabājiet mieru un dodieties uz tuvāko avārijas izeju.
- Atstājiet visas personīgās mantas lidmašīnā.
- Palīdziet citiem, kad esiet droši nokļuvuši ārpus lidmašīnas.

Kā atstāt lidmašīnu, izmantojot slīdtrapu

- Novelciet augstpapēžu kurpes, lai nesabojātu slīdtrapu.
- Leciet slīdtrapam pa vidu sēdus pozā, kājas izvirzot sev priekšā.
- Sakrustojiet rokas uz krūtīm, elkoņus piekļaujiet ķermenim un turiet kājas kopā.
- Kad esiet sasnieguši slīdtrapa apakšdaļu, pēc iespējas ātrāk to atstājiet, lai nebloķētu pārējos pasažierus.
- Nesēdieties uz slīdtrapa, lai noslidinātos pa to.

